

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 329/21**

mun. Chișinău

24 decembrie 2020

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Natalia IVANOV, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința d-nei Țurcanu Svetlana, IDNP – XXXXX, a.n. XXXXX, domiciliată în s. XXXXX, r-l XXXXX, director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 19 august 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI) a fost înregistrată sesizarea nr. 6051, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Țurcanu Svetlana, IDNP – XXXXX, a.n. XXXXX, domiciliată în s. XXXXX, r-l XXXXX, director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești.

La 01 septembrie 2020, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Din conținutul sesizării și materialelor anexate la aceasta – Raportul privind rezultatele inspectării financiare la Primăria s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, rezultă că, prin Ordinul „Cu privire la angajare” nr. 6 din 01.12.2014 dna Țurcanu Svetlana, în calitate de director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești și-a angajat soțul (dl XXXXX) în calitate XXXXX la instituția pe care o conduce, încheind/semnând în acest sens Contractul individual de muncă nr. 14 din 01.12.2014 (pe perioadă nedeterminată).

La fel, în sesizare se mai menționează și faptul că, prin Ordinele „Cu privire la angajare” nr. 57 din 17.10.2016, nr. 72 din 18.10.2017, nr. 58 din 16.10.2018 și nr. 37 din 21.10.2019, dna Țurcanu Svetlana, în calitate de director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești și-a angajat tatăl (dl XXXXX) în calitate de XXXXX la instituția pe care o conduce, încheind/semnând în acest sens Contractele individuale de muncă nr. 32 din 17.10.2016, nr. 37 din 18.10.2017, nr. 18 din 17.10.2018 și nr. 6 din 21.10.2019.

Astfel, autorul sesizării remarcă faptul că, contrar art. 3, art. 9 al Legii cu privire la conflictul de interese, nr. 16 din 15.02.2008 și art. 3 alin. (1), lit. e), art. 12 alin. (3)-(4), art. 14

alin. (3)-(4) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale, nr. 133 din 17.06.2016, prin emiterea, încheierea și semnarea în privința persoanelor apropiate (soțul și tatăl) a ordinelor și contractelor menționate supra, dna Țurcanu Svetlana a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin nedeclararea, nesoluționarea și consumarea acestora.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) din Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, iar sesizarea formulată de o persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat trebuie să întrunească condițiile de formă și conținut.

Verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor prevăzute de art. 75 din Codul Administrativ.

Accesînd datele conținute în sistemul informațional e-Integritate, inspectorul de integritate a identificat următoarele declarații de avere și interese personale depuse de dna Țurcanu Svetlana:

1. Declarația cu privire la venituri și proprietate anuală pentru anul 2014, depusă în calitate de director-interimar al Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos, la data de 25.02.2015;
2. Declarația cu privire la venituri și proprietate anuală pentru anul 2015, depusă în calitate de director-interimar al Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos, la data de 26.02.2016;
3. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2016, depusă în calitate de director-interimar al Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos, la data de 17.03.2017;
4. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2017, depusă la data de 28.03.2018 și
5. Declarația de avere și interese personale anuală pentru anul fiscal 2019, depusă în calitate de director al Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos la data de 13.03.2020.

Astfel, inspectorul de integritate a constatat că, conform art. 3, alin. (1), lit. d) a Legii privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, nr. 1264/2002 (abrogată ulterior), și prevederilor art. 3, alin. (1), lit. e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dna Țurcanu Svetlana are calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în calitate de director interimar și, ulterior, în calitate de director al Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos, r-l Florești (conducător al organizației publice).

Examinînd conținutul declarațiilor de avere și interese personale ale subiectului declarării vizat în sesizare, inspectorul de integritate a observat că, la Cap. II – „*Veniturile obținute de subiectul declarării, de membrii familiei lui și de concubina/concubinul lui, atît în țară cît și în străinătate*”, dna Țurcanu Svetlana reflectă și veniturile soțului său, dl XXXXX, drept venit salarial încasat de la Centrului Comunitar Cuhureștii de Jos, r-l Florești, după cum urmează:

- 2014 - 5539,06 lei;
- 2015 - 2716,79 lei;
- 2016 – 22234,05 lei;
- 2017 – 22251, 00 lei;
- 2019 – 34271,00 lei.

Conturîndu-se o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, la 07.09.2020, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere al controlului nr. 467/21,

în privința dnei Țurcanu Svetlana, director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-21/4157 din 08.09.2020, aviz de recepție DS2101015863AS din 10.09.2020, dna Țurcanu Svetlana a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Prin scrisoarea nr. 04-21/4158 din 08.09.2020, aviz de recepție DS2101015864AS din 10.09.2020, inspectorul de integritate a informat și autorul sesizării referitor la inițierea controlului.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (2) și (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al ANI), Registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul ANI cu nr. 51 la 12.09.2018, Sistemul informațional „e-Integritate”, Registrul de Stat al populației, și solicitate Instituției de Educație Timpurie (IET) Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești (solicitarea nr. 04-21/4160 din 08.09.2020 și nr. 04-21/4222 din 10.09.2020) și Primăriei s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești (solicitarea nr. 04-21/4159 din 08.09.2020) informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin scrisoarea nr. 7084 din 22.09.2020, ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/4159 din 08.09.2020, **Primăria s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești**, a expediat copiile autentificate ale următoarelor acte, relevante desfășurării controlului:

- Decizia nr. 10/1 din 30.12.2011 “Cu privire la amplasarea Centrului comunitar de Dezvoltare Timpurie a copiilor în incinta gimnaziului Cuhureștii de Jos și aprobarea orelor de lucru a acestuia”;

- Regulamentul intern al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești;

- Ordinul Direcției Educație Florești nr. 9-p din 21.05.2012 “Cu privire la numirea temporară în funcție”, prin care dna Țurcanu Svetlana a fost numită temporar în funcție de director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești;

- Dispoziția Primăriei s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă al dnei Țurcanu Svetlana, director interimar al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos”, nr. 3 din 30.03.2017;

- Dispoziția Primăriei s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, „Cu privire numirea în funcție pe bază de concurs”, nr. 4 din 30.03.2017, prin care dna Țurcanu Svetlana a fost numită în funcție de director al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos pe un termen de 5 ani;

- Contractul individual de muncă al dnei Țurcanu Svetlana, nr. 1 din 30.03.2017;

- Fișa postului dnei Țurcanu Svetlana, aprobată la 21.05.2011;

- Regulamentul intern al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, aprobat la 19.09.2017;

- Declarațiile de conflicte de interese depuse de dna Țurcanu Svetlana:

1. 20.03.2015 – soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;
2. 25.02.2016 - soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;
3. 10.02.2017 - soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;

4. 10.02.2017 – tata, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX pe timpul sezonului de încălzire;
5. 25.01.2018 - soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;
6. 25.01.2018 – tata, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX pe timpul sezonului de încălzire;
7. 21.01.2019 - soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;
8. 21.01.2019 - tata, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX pe timpul sezonului de încălzire;
9. 21.01.2020 - soțul, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX de la data de 01.12.2014;
10. 21.01.2020 - tata, XXXXX este angajat al IET Centrul Comunitar în calitate de XXXXX pe timpul sezonului de încălzire.

Prin scrisoarea **IET Centrul comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești**, nr. 7083 din 22.09.2020, (anexată la materialele dosarului de control) ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/4160 din 08.09.2020 și nr. 04-21/4222 din 10.09.2020, instituția a remis copiile următoarelor acte, relevante desfășurării controlului:

- Regulamentul intern al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, aprobat la 19.09.2017;

- Regulamentul intern al Centrului comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, aprobat la 07.10.2019;

Acte administrative și juridice semnate/încheiate în privința dlui XXXXX:

- ✓ Aprobarea cererii din data de 01.12.2014 de angajare în calitate de XXXXX;
- ✓ Ordinul “Cu privire la angajarea în serviciu”, nr. 54 din 01.12.2014;
- ✓ Contractul individual de muncă nr. 14 din 01.12.2014;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 29.05.2015 de acordare a concediului anual de odihnă;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 29.05.2015 de acordare a ajutorului material și premiului anual;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea ajutorului material și premiei anuale”, nr. 35 din 29.05.2015;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 11.01.2016 de acordare a ajutorului material și premiului anual;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea ajutorului material și premiei anuale”, nr. 03 din 11.01.2016;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 05 din 23.02.2016;
- ✓ Ordinul “Cu privire la înlocuire temporară”, nr. 61 din 01.11.2016;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 66 din 09.12.2016;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 02.06.2017 de acordare a concediului anual de odihnă;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 02.06.2017 de acordare a ajutorului material pentru anul 2017;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă”, nr. 35 din 02.06.2017;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 75 din 27.10.2017;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 24 din 23.04.2018;
- ✓ Ordinul “Cu privire la înlocuire”, nr. 39 din 01.08.2018;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 25.01.2018 de acordare a premiului anual;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea premiei anuale”, nr. 05 din 25.01.2018;

- ✓ Aprobarea cererii din data de 20.05.2018 de acordare a ajutorului material pentru anul 2018;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 04.06.2018 de acordare a concediului anual de odihnă;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea ajutorului anuale”, nr. 30 din 20.05.2018;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă”, nr. 31 din 04.06.2018;
 - ✓ Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.14 din 01.12.2014, semnat la 01.12.2018;
 - ✓ Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.14 din 01.12.2014, semnat la 02.01.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 33 din 26.12.2018;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 31.01.2019 de acordare a premiului anual;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la premia anuală”, nr. 03 din 31.01.2019;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 28.06.2019 de acordare a concediului anual de odihnă;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă plătit”, nr. 23 din 28.06.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 22 din 19.12.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 46 din 27.01.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 04 din 31.01.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 09 din 28.02.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 16 din 29.03.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 23 din 26.04.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 26 din 31.05.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 30 din 28.06.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 14 din 30.09.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 16 din 31.10.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 19 din 30.11.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 27 din 31.12.2019;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 49 din 30.01.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 55 din 28.02.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 61 din 31.03.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 70 din 30.04.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 74 din 29.05.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 76 din 30.06.2020;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 80 din 31.07.2020;
- Acte administrative și juridice semnate/încheiate în privința dlui XXXXX:**
- ✓ Aprobarea cererii din data de 17.10.2016 de angajare în calitate de XXXXX;
 - ✓ Contractul individual de muncă nr. 32 din 17.10.2016;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 22 din 14.04.2017;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 18.10.2017 de angajare în calitate de XXXXX;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 72 din 18.10.2017;
 - ✓ Contractul individual de muncă nr. 37 din 18.10.2017;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 21 din 12.04.2018;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 25.01.2018 de acordare a premiului anual pentru anul 2017;
 - ✓ Ordinul “Cu privire la premia anuală”, nr. 05 din 25.01.2018;
 - ✓ Aprobarea cererii din data de 16.10.2018 de angajare în calitate de XXXXX;

- ✓ Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 58 din 16.10.2018;
- ✓ Contractul individual de muncă nr. 42 din 17.10.2018;
- ✓ Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.42 din 17.10.2018, din 25.12.2019;
- ✓ Ordinul “Cu privire la atribuirea trepteii, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 39 din 26.12.2018;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 31.01.2019 de acordare a premiului anual pentru anul 2018;
- ✓ Contractul individual de muncă nr. 6 din 21.10.2019;
- ✓ Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 18 din 17.04.2019;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 28.06.2019 de angajare temporară în calitate de XXXXX;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 22 din 28.06.2019;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 21.10.2019 de angajare în calitate de XXXXX;
- ✓ Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 37 din 21.10.2019;
- ✓ Acordul Adițional la Contractul de muncă nr. 6 din 21.10.2019;
- ✓ Ordinul “Cu privire la atribuirea trepteii, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 47 din 27.01.2020;
- ✓ Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 07 din 26.03.2020.

Conform datelor conținute în **Registrul de stat al populației** s-a stabilit că, dl XXXXX, a.n. XXXXX, IDNP - XXXXX, este soțul dnei Țurcanu Svetlana, iar dl XXXXX, a.n. XXXXX, IDNP – XXXXX este tatăl dnei Țurcanu Svetlana confirmându-se astfel relația de persoane apropiate dintre aceștia: soție-soț și fiică-tată.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-21/5875 din 30.11.2020, recepționată la 07.12.2020 prin avizul de recepție DS8000587341AS, dna Țurcanu Svetlana a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului.

În **punctul său de vedere**, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 9870 din 15.12.2020, dna Țurcanu Svetlana a indicat următoarele:

„{...}Pe parcurs am angajat în funcție două persoane apropiate: soțul, în calitate de XXXXX, și temporar pe perioada sezonului de încălzire, în calitate de XXXXX - tata. Am angajat aceste persoane, deoarece pînă la momentul angajării și nici pînă în prezent în statele de personal nu am muncitor de deservire, șofer, și de fiecare dată mă ajutau la soluționarea tuturor problemelor și lucrărilor apărute în instituție de tip administrativ-gospodăresc (la reparația robinetelor, WC, curățirea rețelei de canalizare, curățirea fîntînilor de apă ce vine în comun acord cu gimnaziul din localitate. Ei îndeplineau aceste lucrări, deoarece ceilalți angajați nu puteau și nu doreau să efectueze lucrările date, căci nu erau incluse în fișa postului. APL nu are așa unități pentru a efectua lucrările necesare. Tata a lucrat la gimnaziu în calitate de XXXXX și XXXXX, fiind unica persoană dintre XXXXX calificată în acest domeniu, dintre persoanele angajate. Am avut nevoie de oameni competenți, care au activat în acest domeniu, pentru că nici eu nu cunoșteam multe lucruri.

Conflictele de interese reale, nu au fost declarate APL, prevăzute în art. 12, alin.(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, care au apărut în momentul aprobării cererilor, emiterii, încheierii și semnării de către mine a actelor juridice și administrative {...}. Da, recunosc că am încălcat Legea nr. 133/2016, dar am făcut-o din neștiință”.

Aprecierea inspectorului de integritate.

În conformitate cu art. 21, alin. (1) din Codul educației al RM, nr. 152 din 17 iulie 2014, Instituțiile publice de educație timpurie (educație antepreșcolară și învățămînt preșcolar) și de învățămînt extrașcolar (de nivel local) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întîii, iar potrivit art. 23 alin. (3) din același

Cod, educația timpurie se desfășoară în creșe, grădinițe, centre comunitare de educație timpurie sau în alte instituții care prestează servicii în conformitate cu standardele educaționale de stat.

Potrivit pct. 3 din Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituției de educație timpurie (IET) aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 243 din 22 aprilie 2016, instituția de educație timpurie - creșă, grădiniță, centru comunitar și alte tipuri de instituții înființate în temeiul prevederilor legale în vigoare, este o unitate de educație și, după caz, de îngrijire pentru copiii cu vârsta pînă la 7 ani, care implementează politica statului în domeniul educației timpurii la nivel instituțional.

Pct. 5 din același Regulament stipulează că IET sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea sau de către fondatorii privați în conformitate cu legislația în vigoare.

Directorul IET exercită conducerea executivă a instituției în conformitate cu atribuțiile conferite de legislația în vigoare, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, cu prevederile Regulamentului și fișa de post, elaborată și aprobată de fondator, iar în lipsa directorului, atribuțiile sînt exercitate de către directorul adjunct, metodist sau altă persoană cu competențe manageriale, numită interimar, în temeiul ordinului angajatorului sau avînd împuternicire specială, cu drept de semnătură.

Astfel, potrivit informațiilor acumulate pe parcursul efectuării controlului s-a constatat faptul că, prima dată dna Țurcanu Svetlana a fost numită în funcție de director interimar al IET Centrul comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești prin Ordinul Direcției Educație Florești nr. 9-p din 21.05.2012, exercitîndu-și funcția pînă la 30.03.2017.

Ulterior, prin Dispoziția primăriei Cuhureștii de Jos, nr. 4 din 30.03.2017, dna Țurcanu Svetlana a fost numită în calitate de director al acestei instituții pe un termen de 5 ani, semnînd în acest sens Contractul individual de muncă nr. 1 din 30.03.2017.

Conform informațiilor transmise de către autorul sesizării și IET Centrul comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, în perioada 2014-2020 dna Țurcanu Svetlana, în calitate de conducător al acestei instituții preșcolare a aprobat cereri, a emis acte administrative și a semnat acte juridice în privința persoanelor apropiate – soțului și tatălui acesteia.

Din analiza datelor, examinînd perioada cronologică a funcției deținute și a actelor semnate în privința persoanelor apropiate în perioada anilor 2014-2020, precum și a reglementărilor legale aplicabile acestei perioade, inspectorul de integritate reține că, ca efect al angajării în funcția respectivă, persoana supusă controlului mai întîi de toate a devenit subiect al declarării averii și intereselor personale în sensul art. 3 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16 din 15.02.2008 (Lege abrogată) apoi, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016, persoana supusă controlului, continuă să dețină calitatea de subiect al declarării. Această circumstanță denotă faptul că la caz, față de aprobarea cererilor, actelor administrative/juridice emise și încheiate urmează a fi aplicate în consecutivitate prevederile ambelor legi enunțate, ținînd cont de principiul aplicabilității legii în timp. Or, constatarea unei încălcări se stabilește conform legii în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, examinînd lista actelor administrative și juridice emise și încheiate de dna Țurcanu Svetlana în calitate de conducător al IET Centrul comunitar din s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, în privința persoanelor apropiate, în perioada de acțiune a Legii cu privire la conflictul de interese nr. 16 din 15.02.2008 (abrogată) inspectorul de integritate identifică următoarele acte aprobate, emise și încheiate în privința dlui XXXXX (*soț*):

- ✓ Aprobarea cererii din data de 01.12.2014 de angajare în calitate de XXXXX;
- ✓ Ordinul “Cu privire la angajarea în serviciu”, nr. 54 din 01.12.2014;
- ✓ Contractul individual de muncă nr. 14 din 01.12.2014;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 29.05.2015 de acordare a concediului anual de odihnă;

- ✓ Aprobarea cererii din data de 29.05.2015 de acordare a ajutorului material și premiului anual;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea ajutorului material și premiei anuale”, nr. 35 din 29.05.2015;
- ✓ Aprobarea cererii din data de 11.01.2016 de acordare a ajutorului material și premiului anual;
- ✓ Ordinul “Cu privire la acordarea ajutorului material și premiei anuale”, nr. 03 din 11.01.2016;
- ✓ Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 05 din 23.02.2016.

Astfel, potrivit prevederilor art. 2 al Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (abrogate prin Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dar care guvernau speța în acea perioadă):

conflict de interese – conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii;

interes public – interesul general al societății ca persoanele care dețin funcții publice să ia, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, decizii imparțiale și legitime;

interes personal – orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora;

persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sânge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Potrivit reglementărilor Legii precitate, tratarea conflictului de interese se exprima prin cerințele ce se înaintau persoanelor vizate de a accepta responsabilitatea pentru identificarea intereselor lor personale, care puteau intra sau erau în conflict cu îndatoririle lor oficiale, precum și prin cerințele ce se înaintau acestor persoane și organizațiilor publice de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

Tot în actul normativ respectiv, la art. 11 alin. (2), legiuitorul stabilea că soluționarea conflictului de interese trebuia efectuată prin examinarea situației de conflict de interese, prin determinarea și aplicarea soluției adecvate pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

La art. 9 alin. (2), lit. a) era prevăzut faptul că persoana prevăzută la art.3 va informa imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu.

La caz, din punctul de vedere și materialele prezentate de subiectul controlului, inspectorul nu identifică probe care ar demonstra că dna Țurcanu Svetlana, a informat Primăria din localitate despre cele 9 (nouă) conflicte de interese în care s-a aflat și nici probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestor conflicte a avut loc în modul prevăzut la art. 11 din Legea cu privire la conflictul de interese, nr. 16/2008.

Faptul comunicării la data de 20.03.2015 și la 25.02.2016 că, începând cu 01.12.2014, soțul acesteia este angajat în calitate de XXXXX la instituția pe care o conducea dna Țurcanu, nu poate fi calificat drept declarare a conflictelor de interese din considerentul că aceste acțiuni au

avut loc mult peste termenul legal de declarare a conflictelor de interese prevăzut de cadrul legal care guverna speța la acea perioadă. Această situație este aplicabilă în toate cele 10 cazuri când dna Țurcanu a comunicat despre faptul că și-a angajat persoane apropiate.

În același timp, inspectorul de integritate precizează că, pentru actele administrative și juridice sus numite aprobate, emise și încheiate în privința persoanei apropiate în situații de conflict de interese, dna Țurcanu Svetlana nu poate fi sancționată dat fiind faptul că aceste acțiuni s-au consumat în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare până la 01.08.2016) care a fost abrogată prin Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

Totodată, inspectorul de integritate a identificat o serie de cereri, acte administrative și juridice aprobate, emise și încheiate în privința persoanelor apropiate: **dlui XXXXX**, IDNP XXXXX - soțul și **dlui XXXXX**, IDNP XXXXX – tatăl, în perioada de acțiune a Legii nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale.

Examinînd cererile dlui XXXXX adresate dnei Țurcanu Svetlana și actele administrative și juridice (Ordine și Contracte) emise și încheiate de către subiectul declarării în privința acestuia în perioada 01.08.2016-și pînă la data inițierii controlului în privința soțului acesteia, coroborîndu-le cu prevederile legislației în vigoare la momentul emiterii și încheierii acestor acte, inspectorul de integritate reține faptul că, reeșind din prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (conform redacției în vigoare din 01.08.2016, respectiv, redacției în vigoare din 12.01.2018), la noțiunea de persoană apropiată prevăzută la art. 2 din Legea prenotată, nu se regăsea soțul/soția subiectului declarării.

Potrivit celor relatate, rezultă că pentru perioada respectivă (01.08.2016-29.06.2018) dnei Țurcanu Svetlana nu-i poate fi atribuită calitatea de persoană apropiată a dlui XXXXX, motiv pentru care inspectorul nu se va pronunța asupra cererilor și actelor administrative și juridice emise și încheiate de către dumneaei în această perioadă în privința soțului acesteia.

Astfel, în perioada de acțiune a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Țurcanu Svetlana a aprobat cereri, a emis acte administrative și a încheiat/semnat acte juridice în privința persoanelor apropiate după cum urmează:

Acte administrative și juridice aprobate, emise și semnate/încheiate în privința **dlui XXXXX**:

1. Ordinul “Cu privire la înlocuire”, nr. 39 din 01.08.2018;
2. Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.14 din 01.12.2014, semnat la 01.12.2018;
3. Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.14 din 01.12.2014, semnat la 02.01.2020;
4. Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 33 din 26.12.2018;
5. Aprobarea cererii din data de 31.01.2019 de acordare a premiului anual;
6. Ordinul “Cu privire la premia anuală”, nr. 03 din 31.01.2019;
7. Aprobarea cererii din data de 28.06.2019 de acordare a concediului anual de odihnă;
8. Ordinul “Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă plătit”, nr. 23 din 28.06.2019;
9. Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 22 din 19.12.2019;
10. Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 46 din 27.01.2020;

11. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 04 din 31.01.2019;
12. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 09 din 28.02.2019;
13. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 16 din 29.03.2019;
14. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 23 din 26.04.2019;
15. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 26 din 31.05.2019;
16. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 30 din 28.06.2019;
17. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 14 din 30.09.2019;
18. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 16 din 31.10.2019;
19. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 19 din 30.11.2019;
20. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 27 din 31.12.2019;
21. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 49 din 30.01.2020;
22. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 55 din 28.02.2020;
23. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 61 din 31.03.2020;
24. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 70 din 30.04.2020;
25. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 74 din 29.05.2020;
26. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 76 din 30.06.2020;
27. Ordinul “Cu privire la stabilirea sporului pentru performanță”, nr. 80 din 31.07.2020.

Acte administrative și juridice aprobate, emise și semnate/încheiate în privința dlui

XXXXX:

1. Aprobarea cererii din data de 17.10.2016 de angajare în calitate de XXXXX;
2. Contractul individual de muncă nr. 32 din 17.10.2016;
3. Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 22 din 14.04.2017;
4. Aprobarea cererii din data de 18.10.2017 de angajare în calitate de XXXXX;
5. Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 72 din 18.10.2017;
6. Contractul individual de muncă nr. 37 din 18.10.2017;
7. Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 21 din 12.04.2018;
8. Aprobarea cererii din data de 25.01.2018 de acordare a premiului anual pentru anul 2017;
9. Ordinul “Cu privire la premia anuală”, nr. 05 din 25.01.2018;
10. Aprobarea cererii din data de 16.10.2018 de angajare în calitate de XXXXX;
11. Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 58 din 16.10.2018;
12. Contractul individual de muncă nr. 42 din 17.10.2018;
13. Acordul Adițional la Contractul de muncă nr.42 din 17.10.2018, din 25.12.2019;
14. Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 39 din 26.12.2018;
15. Aprobarea cererii din data de 31.01.2019 de acordare a premiului anual pentru anul 2018;
16. Contractul individual de muncă nr. 6 din 21.10.2019;
17. Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 18 din 17.04.2019;
18. Aprobarea cererii din data de 28.06.2019 de angajare temporară în calitate de XXXXX;
19. Ordinul “Cu privire la concediul medical și la înlocuire”, nr. 22 din 28.06.2019;
20. Aprobarea cererii din data de 21.10.2019 de angajare în calitate de XXXXX;
21. Ordinul “Cu privire la angajarea temporară în serviciu”, nr. 37 din 21.10.2019;
22. Acordul Adițional la Contractul de muncă nr. 6 din 21.10.2019;

23. Ordinul “Cu privire la atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare”, nr. 47 din 27.01.2020;
24. Ordinul “Cu privire la eliberarea din serviciu”, nr. 07 din 26.03.2020.

Potrivit prevederilor art. 2 al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale:

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – sotul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În conformitate cu art. 12, alin. (3) din *Legea* nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12, alin. (4) lit. a) și b), din *Legea* nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Țurcanu Svetlana, exercitând funcția de director al IET Centrul comunitar Cuhureștii de Jos, la momentul apariției de jure a conflictului de interese real, a avut obligația de a anunța șeful ierarhic superior imediat (Primăria s. Cuhureștii de Jos), dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic pînă la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit art. 12, alin. (10) din *Legea* nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Reieșind din relațiile dnei Țurcanu Svetlana cu persoanele apropiate enumerate mai sus, care erau în conflict cu îndatoririle sale ca conducător al unei instituții publice, precum și prin

acceptarea responsabilității de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese în care se afla, unica conduită legală a subiectului declarării era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, organul ierarhic superior (Primăria din localitate), că este afectată de conflicte de interese în exercitarea atribuțiilor de servicii.

Conform art. 14, alin. (3) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Țurcanu Svetlana, i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în sensul rezolvării/aprobării, emiterii și semnării celor 51 (cincizeci și unu) cereri, ordine și contracte în privința persoanelor apropiate, cu excepția abținerii.

Art. 14, alin. (4) a legii prenotate stipulează expres că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea de luare a deciziilor.

Examinând prevederile legale care guvernează speța și punctul de vedere al dnei Țurcanu Svetlana, inspectorul de integritate nu a identificat probe concrete, pertinente și concludente care ar demonstra faptul că subiectul controlului ar fi declarat conflictele de interese reale în termenul indicat de lege și ar fi încercat să le evite în strictă conformitate cu prevederile legale. Argumentele subiectului controlului precum că „{...} Am angajat aceste persoane, deoarece pînă la momentul angajării și nici pînă în prezent în statele de personal nu am muncitor de deservire, șofer, și de fiecare dată mă ajutau la soluționarea tuturor problemelor și lucrărilor apărute în instituție de tip administrativ-gospodăresc (la reparația robinetelor, WC, curățirea rețelei de canalizare, curățirea fîntînilor de apă ce vine în comun acord cu gimnaziul din localitate. Ei îndeplineau aceste lucrări, deoarece ceilalți angajați nu puteau și nu doreau să efectueze lucrările date, căci nu erau incluse în fișa postului. APL nu are așa unități pentru a efectua lucrările necesare. Tata a lucrat la gimnaziu în calitate de XXXXX și XXXXXX, fiind unica persoană dintre XXXXX calificată în acest domeniu, dintre persoanele angajate. Am avut nevoie de oameni competenți, care au activat în acest domeniu, pentru că nici eu nu cunoșteam multe lucruri”, nu este consolidat prin probe concrete, motiv pentru care inspectorul de integritate îl califică drept declarativ și nefondat. Or, argumentele dnei Țurcanu privind motivele pentru care și-a angajat soțul și tatăl la instituția pe care o conduce nu sunt în măsură să prevaleze asupra imperativității legale impuse de legiuitor în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese, motiv pentru care le califică drept critice.

Mai mult ca atât, în explicațiile sale expuse în punctul de vedere, dna Țurcanu Svetlana recunoaște că nu s-a conformat prevederilor legale care reglementează regimul juridic al conflictelor de interese comunicînd că „{...} Da, recunosc că am încălcat *Legea nr. 133/2016*, dar am făcut-o din neștiință”. În acest context, inspectorul de integritate reține că necunoașterea prevederilor legale în materie de conflicte de interese nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (*nemo legem ignorare censetur*). În contextul în care relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* cu privire la actele normative (anterior *Legea* cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii a legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

În consecință, nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi scutit de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În consecință, persoana supusă controlului a ignorat obligația legală de a declara conflictul de interese real și de a soluționa corespunzător și la timp conflictul de interese, precum și nu s-a abținut de la rezolvarea/aprobarea, emiterea și încheierea cererilor, actelor administrative și juridice vizate supra, contrar obligației impuse de art. 12 alin. (4) lit. a) și b) din Legea nr. 132/2016.

Potrivit lit. b), alin. (1) al art. 135 din Codul Educației, personalul didactic (în educația timpurie), științifico-didactic, științific și de conducere are obligația să respecte deontologia profesională, iar alin. (5) al aceluiași articol menționează că nerespectarea prevederilor alin. (1)-(4) constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legislației în vigoare. La fel, alin. (8) al aceluiași articol stipulează că, nerespectarea de către cadrele didactice sau cadrele de conducere din învățământul general și din cel profesional tehnic a prevederilor Codului de etică a cadrului didactic constituie o încălcare gravă a disciplinei de muncă și a statutului instituției de învățământ și se sancționează în conformitate cu prevederile acestuia.

Pct. 9, alin. (3), lit. d) al Codului de Etică prevede că cadrele de conducere vor respecta și aplica următoarele norme de conduită managerială privind desfășurarea de activități anticorupție: identificarea, soluționarea situațiilor de conflict de interese și sancționarea angajaților care nu-și declară conflictele de interese.

Mai mult ca atât, prin acțiunile sale persoana supusă controlului a încălcat și prevederile art. 14 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017. Potrivit art. 3 din Legea integrității nr. 82/2017, persoana supusă controlului prin funcția ocupată, deține și calitatea de agent public care, în conformitate cu art. 14, alin. (2), lit. a)-b) din aceeași lege, avea obligația să declare în scris, în termen de 3 zile, organul ierarhic superior despre conflictele de interese reale apărute în cadrul activității sale profesionale, explicând natura conflictelor de interese și cum acestea influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale precum și să evite consumarea conflictelor de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflicte de interese, pînă la soluționarea acestora.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său.

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ANI ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conform art. 38, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctului de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, **inspectorul de integritate concluzionează** că, dna Țurcanu Svetlana, în calitate de director al IET Centrul Comunitar Cuhureștii de Jos, avînd interes personal rezultat din relațiile cu persoane apropiate, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

1. nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. a)-b) și art. 12, alin. (5) din *Legea* nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;

2. nesoluționarea conflictelor reale de interese manifestată prin rezolvarea/aprobarea cererilor, emiterea actelor administrative și încheierea actelor juridice enumerate în prezentul act, fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese** (51 la număr), în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) - (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată că dna Țuranu Svetlana, exercitând funcția de director al IET Centrul comunitar Cuhureștii de Jos, r-l Florești, avînd interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate, **a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:**

- ✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- ✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- ✓ rezolvarea/aprobarea cererilor, emiterea actelor administrative și încheierea/semnarea actelor juridice (51 la număr) menționate în prezentul act,

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;

2. Se sesizează Primăria s. Cuhureștii de Jos, r-l Florești, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de încetare a raporturilor de muncă ori de serviciu cu dna Țurcanu Svetlana, din funcția de director al IET Cuhureștii de Jos;

3. Se decede dna Țurcanu Svetlana din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dna Țurcanu Svetlana în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din

funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Țurcanu Svetlana actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Natalia IVANOV